

Slovenski Pravnik.

Leto XXX.

V Ljubljani, 15. julija 1914.

Št. 7.

Novela o razbremenitvi sodišč.

Spisal dr. Danilo Majaron.

Ta novela, ki je prišla nepričakovano in sicer v mnogo oporekani obliki cesarske naredbe z dne 1. junija 1914, drž. zak. št. 118, prinaša obilico novih določb za pravdno in tudi materialno pravo, katerih važnost se razvidi šele po natančnejšem primerjanju z dosedanjim pravom. To osobito, če se vpoštevajo, kakor treba, izvršitveni predpisi, ki so: naredba justičnega ministrstva od 2. junija 1914, drž. zak. št. 125; razpis justičnega ministrstva od 2. junija 1914 v naredb. št. 40 o odstranitvi nedostatkov v pravosodju s pomočjo razbremenitve sodišč; naredba justičnega ministrstva od 2. junija 1914 v naredb. št. 41 o izvršitvi nekaterih določb novele; naredba justičnega ministrstva od 2. junija 1914 v naredb. št. 42 o premembi obrazcev za civilni pravdni in izvršilni red; razpis justičnega ministrstva od 2. junija 1914 v naredb. št. 43, ki vsebuje utemeljitev novega zakona.

Tudi je justično ministrstvo izdalo vzorce za vloge strank in njih nadpise, ki naj bi se rabili v novem postopanju, osobito pri skrajšani odpravi sodnih sklepov. Nova oblika vlog je obvezna za nadpiše, ki morajo pri vlogah strank, navedenih v ministerialni naredbi od 2. junija 1914, drž. zak. št. 125, obsegati dosloven predlog, kakršen je stavljen v vlogi, sicer je podan formalen pogrešek po § 84 civ. pr. reda. Justično ministrstvo se je celo obrnilo do odborov odvetniških zbornic, naj se določijo tiskarne, ki bodo nove obrazce čim preje spravile v promet. Preskrbljeno je torej za »formularstvo«, ki naj v zvezi s »štampiljstvom« olajša delo sodnim uradnikom.

Saj razbremenitev sodišč je noveli poglavitni namen, ki se naj doseže osobito tudi s tem, da bo odslej namesto senata deloval posamezni sodnik, da se bo število senatov znižalo, da bo revizija izdatno omejena itd.

Novela ni prinesla davno zaželenih in potrebnih reform, tako na pr. za prizivno postopanje, za postavitev v prejšnji stan i. dr. Vendar pa obsega celo vrsto podrobnih korektur dosedanjšega prava,

ki niso ravno v zvezi z razbremenitvijo sodišč, pomenljivih prememb, ki so se izkazale vsled prakse potrebne.

Novela ima XIX. členov, ki se nanašajo na skoraj ravno toliko različnih zakonskih materij. Tu naj sledi kratek pregled novosti po posameznih členih v zvezi z veljavnim pravom.

Člen I. Organizacija sodišč.

Pod št. 1 do 5 se določa nanovo, da pri sodnih dvorih prve stopnje ni treba sklepanja senatovega tudi v naslednjih zadevah ne:

a) pri ugotovitvi odvetniških pristojbin; b) pri odločbi o zahtevi zaznambe hipotečne tožbe ali spora; c) pri odločbi o pravnih stroških, ako se umakne tožba še pri prvem naroku ali izven ustne razprave; d) pri določitvi pristojbin za priče in izvedence; e) pri dovolitvi sporazumne ločitve, ako vsled ločitvene tožbe pride izven ustne razprave do poravnave tako, da prosita obe stranki za ločitev; f) pri odločbi o stroških sprejemanja dokaza za zavarovanje dokazov in udeležbe pri tem.

Vsa od sklepanja senatovega izključena opravila rešuje predsednik ali odrejeni ud senata kakor posamezni sodnik.

Pod št. 6 je govor o izpitu za pisarno, ki se lahko opravi v deželah, kjer ni višjega deželnega sodišča, tudi pri sodnem dvoru prve stopnje.

Važnejše so naslednje določbe, s katerimi se rešitev sodnih agend prepušča deloma sodnim pisarnam.

Št. 7 nalaga sodnim pisarnam izdelovanje raznih izkazov, ki jih morajo sestavljati sodišča.

Št. 8 pa pripušča, da se lahko sodnim pisarnam izroči pripravljala rešitev vloženih navadnih pravnih stvari in načrtanje sklepov v zemljiškoknjižnih stvareh.

Tudi se po št. 9 lahko sodnim pisarnam izroči načrtanje znamenka sodbe, ki je dopusten v slučajih kontumaca, pripoznanja in odreke ter odpravek takšnih sodb.

Nova je določba št. 10, da pismene odpravke sodb, sklepov, poravnav in potrdil pravne moči in izvršljivosti podpisuje pri vseh sodiščih, in sicer počenši s 1. avgustom t. l., sodna pisarna pod znamenkom: »Odpravek je točen«.

Št. 11 določa, da se v odpravih sodnih sklepov in plačilnih nalogov lahko označba pravne stvari, strank, spornega predmeta,

večina in časa plačila in izvršitve nadomesti s sklicevanjem na hkrati vročene zapisnike, spise in nadpise.

Pod št. 12 se odpravlja dosedanji način za sestavljanje aktov v zemljiškoknjižnih stvareh, ker glede tega izide posebna naredba.

Čl. II. Sodstvo na višjih deželnih sodiščih in na vrhovnem sodišču.

Po tem členu in po § 8 jur. pr. v novem besedilu (čl. IV. št. 3) bo odslej veljalo: a) da vrhovno in kasacijsko sodišče odloča v državljanskih pravnih stvareh, v upravnih in kazenskih stvareh in senatih s petimi sodniki, izmed katerih eden predseduje in b) da višja deželna sodišča odločajo o rekurzih in pritožbah v državljanskih pravnih stvareh in v upravnih stvareh odvetnikov in notarjev, nadalje o prizivih zoper sodbe zbornih sodišč prve stopnje, ki jih je izrekel ud zbornega sodišča kakor posamezni sodnik, v senatih treh sodnikov.

Čl. III. in IV. Jurisdikcijski pravilnik.

V št. 1 se reševanje prošenj v amortizacijskih in zemljiškoknjižnih stvareh, predlogov za izdajo plačilnih in zavarovalnih nalogov ter izvršilnih predlogov, kakor tudi izvrševanje sodniških opravil za opravo eksekucije odkazuje posameznim sodnikom.

Št. 2 uvaja čisto novo institucijo, da bo namreč v pravnih sporih o imovinskopravnih zaključkih do zneska 2500 K odločal na sodnih dvorih prve stopnje namestu senata le posamezni sodnik. Ta kompetenca ostane tudi tedaj, kadar se tožbena zahteva tekom sporne razprave zviša nad 2500 K.

S to nepričakovano reformo odpade pri judikaturi v trgovinskih stvareh na sodnih dvorih v znatni meri sodelovanje sodnikov-lajikov. Na drugi strani pa je z izpremembo § 63 jur. pr. po noveli mogoče, da se k spornim razpravam na deželnem sodišču pritegnejo sodniki-laiki, če je ugovor, da spada sporna stvar pred trgovinsko sodišče.

Po št. 5 se dajo zapuščinske razprave ali opravila varuškega in skrbstvenega oblastva prenesti ne samo, kakor doslej, na sodišče enake vrste, nego tudi od okrajnega sodišča na sodni dvor prve stopnje in narobe.

Št. 7 izključuje izpodbijanje določb sodnih dvorov o stvarni pristojnosti, če se opira na to, da bi bil pristojen drug sodni dvor.

Š t. 8 odkazuje stvarni kompetenci okrajnih sodišč tudi spore med hišnimi posestniki in hišniki.

S š t. 9 i n 10 se spravljajo v sklad določbe § 60 jur. pr. z novo kompetenco posameznega sodnika do zneska 2500 K.

Š t. 11 i n 12 izpreminjata dosedanje besedilo § 63 jur. pr. tako, da se načela §§ 61 i n 62 odslej uporabljajo tudi pri deželnem sodišču, ako se je tu ugovarjalo, da spada pravna stvar v kompetenco trgovskega sodišča.

P o d š t. 13 se določa besedilo § 83 odst. 1. jur. pr. o krajevni pristojnosti za spore iz zakupov ali najmov, kakor ga je doslej itak umevala sodna praksa.

Š t. 14 i n 15 uvajata novo izključivo podsodnost za spore iz delnih zadolžnic ter za spore iz pravnega razmerja med delniško družbo, družbo z omejeno zavezo ali pridobitno in gospodarsko za-drugo — i n njih člani.

S š t. 15 se dopolnjuje § 87 jur. pr. tako, da se lastniki rudnikov, tovarn, obratovališč i n sličnega lahko tožijo v spornih stvareh, ki se nanašajo na njih delovanje v teh podjetjih, pri sodišču, v čigar okolišu je njih zavod ali obratovališče.

Velikega pomena je nova podsodnost za terjatve t r g o v c e v za blago po zmislu š t. 16.

Trgovce, torej tudi neprotokolirane, lahko tožijo protokolirani trgovci zaradi svojih terjatev iz prodaje, izvršene v krogu njih oprava, v dveh letih izza zadnjega naročila tudi na sodišču v kraju svojega zavoda, ako z listinami dokažejo naročilo, ki služi za podlago terjatvi i n dejansko prevzetje (oddajo) blaga. Pri opravilih, ki so bila sklenjena s pooblaščenecem, mora biti pooblastilo naročnika z listino dokazano.

Ta podsodnost se je pri nas uvedla glede na novi civilno-pravdni red i n izvršljivost sodb na Ogrskem. Za dokaz prevzetja, oziroma oddaje blaga bodo menda zadostovali vzvratni listi poštnih i n železniških zavodov.

P o d š t. 17 se preureja tudi f a k t u r n a p o d s o d n o s t z določbo, da ta podsodnost ne velja, ako se zaznamku plačilnega i n tožbenega kraja ali fakturi vobče očita, da nasprotuje pogodbi, ali ako se faktura vrne brez pripomnje ali ako se fakturirana pošiljatev zavrne kakor naročena.

Po zmislu št. 18 se kompetenca s o s p o r n i š t v a v § 93 jur. pr. le tedaj ne bo dala uveljavljati, ako se sodišče, na katerem ima eden izmed sospornikov svojo občo podsodnost, ne more niti z dogovorom strank narediti pristojno.

Po zmislu št. 19 velja subsidiarna podsodnost § 100 jur. pr. t u d i za tožbe zoper zakonskega moža ali očeta, ki je bil ob času ženitve avstrijski državljan in je pozneje opustil ali izgubil avstrijsko državljanstvo.

Š t. 20 pooblašča justičnega ministra, ako je na uradnem sedežu varuštva po poklicu več okrajnih sodišč, da sme določiti eno okrajno sodišče v tem kraju za obče pristojno za tožbe varuštva po poklicu, zastopajočega svoje varovance.

P o d št. 21 se prenamejajo določbe o prorogaciji na dve strani, a) da se bodo odslej stranke mogle z izrecnim dogovorom podvreči enem ali več sodiščem prve stopnje imenoma navedenih krajev, in b) da se bodo mogle dogovoriti tako tudi za pristojnost trgovinskega sodišča.

Š t. 22 izpopolnjuje § 109 jur. pr. tako, da bode za postavitvev varuha tuzemca, za katerega v tuzemstvu ni obče podsodnosti v spornih stvareh, pristojno okrajno sodišče, v čigar okolišu sta imela oče ali nezakonska mati svojo zadnjo tuzemsko podsodnost ali svoje bivališče.

S št. 23 se olajšuje prenos varuštvenih ali skrbstvenih opravil od pristojnega sodišča na drugo sodišče.

Čl. V. Opominjalno postopanje.

Poglavitne reforme so naslednje:

Razširi se uporaba opominjalnega postopanja prvič tako, da velja za denarne terjatve do 1000 K v deželah, koder je bilo že doslej v veljavi. V teh deželah se ravna odslej krajevna pristojnost za izdajo plačilnega povelja po določbah jur. pravilnika, torej uporaba opominjevalnega postopanja ni zavisna od stanovališča dolžnika. Vendar pa ostane v veljavi § 3 opom. postopanja, da se plačilno povelje ne more izdati proti osebam, katerim bi se moralo vročiti izven okoliša sodnega dvora, ki v njem leži dotično okrajno sodišče. Ta utesnitev pa zdatno znižuje praktični pomen dovolitve vseh podsodnosti, zlasti fakturne podsodnosti.

Razširi se tudi teritorialna uporabnost opom. postopanja za one dežele, v katerih doslej ni veljalo, namreč za Galicijo, Bukovino in Dalmacijo, toda z omejitvijo, da do 1. julija 1919 velja za denarne terjatve le do največ 600 K in nadalje, da so sodišča v teh deželah samo tedaj pristojna izdati pogojno plačilno povelje, kadar ima dolžnik svoje redno stanovišče v njih okolišu.

Nekaj novega je, da dolžnik lahko izjavi svoj upor proti povelju na zapisnik tudi pri okrajnem odišču svojega bivanja (ne stanovišča) in da je zapisnik nemudoma poslati sodišču, ki je izdalo plačilno povelje.

Rok za postavitev v prejšnji stan je podaljšan od 8 dni na 14 dni.

Končno je odpravljen § 16 opom. postopanja, da je plačilno povelje izgubilo moč, ako se ni v 6 mesecih prosilo za eksekucijo.

Čl. VI. Civilni pravdni red.

Novela ni donesla prememb, ki so jih nasvetovale mnoge odvetniške zbornice in jih je vpošteval tudi justični odsek, pač pa le naslednje:

Š t. 1 dopolnjuje § 27 civ. pr. r. tako, da se izrecno vzdržuje potreba odvetniškega zastopstva tudi za spore pred posameznimi sodniki ali sodnih dvorih.

Š t. 2 dodaje § 31 civ. pr. reda novo določbo, da se sme odvetnik pri prvem naroku in v izvršilnem postopanju pri opravi izvršilnih dejanj, pri narokih in zališevanjih — razun v slučajih § 123 (razdelba upravnih prebitkov), § 162 (ustanovitev dražbenih pogojev) in § 209 (razdelba največjega izkupila) — dati namestovati po pisarniškem uradniku, ki je nameščen pri njem in ima od odbora odvetniške zbornice oblast namestovanja v obliki posebnega poverila.

Natančnejših navodil o tem ne daje zakon sam in si jih bodo torej morale odvetniške zbornice ustanoviti v svojem delokrogu. Dvomljivo je, ali velja nova določba tudi za pisarniško osebje ženskega spola, nadalje, ali se mora poverilo, če se že izda, glasiti na vsa naštetá opravila, ali pa sme odvetniški odbor omejiti dovoljenje namestovanja na posamezne vrste, n. pr. le na opravó izvršilnih dejanj.

Š t. 3 predpisuje dodatno k § 80 c. pr. r. novo vsebino nadpisov (rubrik) za slučaje, v katerih se odpravki izvrše v skrajšani obliki ravno za vporabo nadpisov. V teh slučajih je vsprejeti v nadpis namesto spornega predmeta z a h t e v o v tistem besedilu, kakor je v spisu samem.

Justično ministrstvo je naštelo te slučaje v izvršitvenem predpisu od 2. junija 1914 drž. zak. št. 125, navedši 19 tožb, oziroma izvršilnih predlogov, pri katerih treba nadpisov z novo vsebino, ker drugače nastopi pogrešek po § 84 c. pr. r.

Za iste vloge strank je justično ministrstvo priredilo obrazce v nemškem jeziku in menda tudi v vseh drugih deželnih jezikih, ter obenem poskrbelo, da pridejo obrazci kolikor moči v promet. Tudi je izdalo zbirko teh vlog z vzgledi sodnih rešitev potom štampiljskih odtisov.

Š t. 4 dopolnjuje po zmislu predloga dr. Ofnerja v justičnem odseku § 84 tako, da je nepravilno nazivanje pravnega sredstva brez pomena, ako se da zahteva razločno spoznati.

P o š t. 5 ni treba več zaslišanja nasprotne stranke, ako gre za skrajšanje rokú (§ 129).

P o d š t. 8 in 7 se prenareja § 170: Če izostaneta obe stranki od ustne razprave, je postavitev v prejšnji stan dopustna. Če nastopi počivarje postopanja, o d p a d e poslej obveščanje strank.

P o š t. 8 se pri zamudnih sodbah nadomesti zapisnik z golim zaznamkom o sodbi.

Š t. 9 določa k § 220 o redovnih kaznih na novo, da se zoper pooblaščenca iz stanu odvetnikov, odvetniških kandidatov, notarjev, notarskih kandidatov in javnih uradnikov kakor službenih pooblaščenec ne sme denarna kazen premeniti v zapor.

V š t. 10 se § 223 dopolnjuje tako, da se med sodnimi počitnicami morejo tudi v neferialnih stvareh vršiti prvi naroki in druga v § 239 navedena pravdna dejanja.

P o d š t. 11 se razmerje sodnih počitnic in rokov ureja bolj primerno. Predrugачeni § 225 določa, da se rok podaljša za celo dobo sodnih počitnic ali za ostali del, kar jih je še ob nega začetku, ako pride začetek sodnih počitnic v tek rokú ali začetek roku v sodne počitnice. Nobenega vpliva pa nima začetek sodnih počitnic na začetek in iztek rokov v počitniških stvareh, zasilnih rokov pri pravnih sredstvih proti zamudnim in pripoznalnim sodbam, roku pri

predlogu za dovolitev prejšnjega stanu ter roku za ugovore v mandatnem postopanju.

V št. 12 in 13 se preminja, oziroma dopolnjuje § 237 tako, da tožnik, ako se hkrati odreče zahtevku, lahko umakne tožbo brez pritrditve toženca do konca sporne razprave, in da tedaj o zahtevku stroškov nasprotnikovih odloči senat s sklepom.

Po št. 14 dobi § 261 važen dostavek. Ako toženec ugovarja radi nepristojnosti, lahko tožnik predlaga, da sodišče, ako ugotovi, tožbo preodkazuje sodišču, ki ga imenuje tožnik. Temu predlogu naj sodišče ugotovi, ako se mu drugo sodišče ne zdi očitno nepristojno. S preodkazom se ne prekine tek pravde. Pri novem sodišču ne more toženec ugovarjati zaradi nepristojnosti iz razlogov, ki so v protislovju z njegovimi prejšnjimi trditvami.

Št. 15 vsebuje postransko premembo § 386 c. pr. r.

Št. 16 dopolnjuje § 391 odst. 1 tako, da se lahko izreče delna sodba tudi tedaj, če je del zahteve zrel za končno odločbo.

S št. 17 se bistveno spreminjajo določbe § 398 o zamudnih sodbah, ako toženec ni o pravem času podal odgovora na tožbo. V tem slučaju lahko tožnik predlaga izdajo zamudne sodbe in mora o tem razsoditi predsednik senata kakor posamezni sodnik v osmih dneh, ne da bi določil razpravo. Ako pa je bil toženec pri prvem naroku ugovarjal zaradi nedopustnosti pravnice poti itd., se izvrši postopanje, kakor po starem.

Št. 18 uvaja k § 402 zamudno sodbo »in eventu«, za slučaj, da se izkaže v gotovem času vročitev zamudni stranki. S tem je le dosedanja praksa legalno potrjena.

Pod št. 19 in 20 se dopolnjuje § 414 tako, da se pri sodbah v zamudnih slučajih lahko razglasitev nadomesti z naznanilom, da se sodba izreče po predlogu.

Po št. 21 pride k § 416 nova določba, da sodba na podstavi odreke ali priznanja dobi nasproti strankam, ki sta navzočni, moč že z razglasitvijo, ravno tako zamudna sodba, ki ugotovi tožbeni zahtevi, nasproti tožniku. Odpravek sodbe se vroči strankama, oziroma tožniku le na zahtevanje.

Št. 22 odreja, da se v pismenem odpravku sodbe lahko glede podatkov dokazovanja le na akte opozori.

Pod št. 23 se uvaja skrajšana oblika za odpravke sodb na podstavi zamude, odreke ali priznanja z uporabo tožbenega spisa ali

nadpisa. Podrobna določila o tem so v izvršilnih predpisih v državnem zakoniku, oziroma v naredbeniku.

Š t. 24 določa, da se pri preje omenjenih sodbah more za sodne spise določeni sestavek sodbe nadomestiti z zaznamkom sodbe, ki ga mora podpisati sodnik. Izvršitveni predpisi v državnem zakoniku, oziroma v naredbeniku obsegajo natančna določila o vsebini, pomenu in uporabi zaznamka sodbe, zlasti v zamudnih slučajih, ko se rabi stampilja.

S š t. 25 se prenareja § 433, da se lahko pred vsako tožbo kakršnekoli vrste da nasprotnika povabiti na okrajno sodišče njegovega stanovališča v svrhu poravnave.

Š t. 26. Ako se zahteva tožbe, vložene na okrajnem sodišču, skrči glede zneska ali vrednosti na mejo ali pod mejo, označeno v § 448, je potem pravno stvar rešiti po predpisih za bagatelno postopanje.

Š t. 27 in 28 obsegata dostavka k § 484 brez posebnega pomena.

P o d š t. 29 in 30 so določbe, s katerimi se odpravlja izvanredna revizija za spore do 1000 kron. Pri tem je merodavna vrednost spornega predmeta, o kateri je prizivno sodišče izreklo svojo sodbo. Ako sporni predmet ni le denarna svota, mora vrednost njegova biti navedena v odpravku sodbe, potem ko se je preračunala po zmislu § 54 in 59 jur. pr. Izjemoma je izvensodna revizija dopustna, ako je bilo prizivno sodišče sodbo prve instance po § 496 št. 2 in 3 ter po § 499 razveljavilo in brez pridržka pravne moči odredilo novo razpravo in odločbo. Če potem prvo sodišče izda novo odločbo, pri kateri je bilo vezano na nazor druge instance, in če prizivno sodišče to odločbo potrdi, onda je izvanredna revizija dopustna, ker bi sicer v takem slučaju odločilo le pravno prepričanje prizivnega, torej enega samega sodišča.

P o š t. 31 odpade zadnji odstavek § 505, po katerem izvanredna revizija ni imela odločilne moči. Pač pa bo v takem slučaju dopustna eksekucija za varnost.

Š t. 32 govori o zavračanju izvenrednih revizij glede na njih nedopustnost.

Š t. 33 preminja § 510 odst. 1: Ako je razveljaviti sodbo prizivnega sodišča iz razloga po § 503 št. 2, in ako je očitno treba razprave na prvi stopnji, tedaj je tudi koj razveljaviti sodbo prve

stopnje v mejah revizijskih predlogov in vrniti sporno stvar prvi stopinji.

Š t. 34 navaja, da so, poleg že doslej nedopustnih izvenrednih rekurzov, nedopustni tudi navadni revizijski rekurzi zoper odločbo sodišča druge inštanice o stroških, nadalje o pristojbinah izvedencev, kakor tudi v postopanju zaradi motene posesti.

Š t. 35 dodaje § 552 novo določbo, da se v mandatnem postopanju tožba lahko umakne brez pritrditve toženca samo do vložitve ugovorov, kasneje pa do konca ustne sporne razprave le tedaj, ako se tožnik hkrati odreče zahtevku.

Čl. VII. in VIII. Izvršilni red.

Člen VII. dopolnjuje samo št. 6 čl. XIII. uvod. zakona k izvršilnemu redu tako, da se z a k o n i t a zastavna pravica ne razteza na premičnine, ki so rubežu odtegnjene.

Člen VIII. pa določa naslednje premembe izvršilnega reda:

P o d š t. 1 se preminja § 4 št. 6 tako, da je za dovolitev izvršbe pristojno v vseh slučajih, ki niso že v § 4 št. 1 do 5 posebej rešeni, izvršilno sodišče, označeno v § 18 in 19.

Š t. 2 dopolnjuje še § 4 načeloma tako, da se na podstavi sodb, plačilnih nalogov in povelj, poravnjav, kazenskih sodb, izvršljivih sklepov v izvenspornem postopanju in izpiskov iz likvidacijskih zapisnikov lahko prosi za dovolitev izvršbe tudi na izvršilnem sodišču, ako se predloži izvršilni naslov, opremljen s potrdilom izvršljivosti.

Š t. 3 izločuje iz § 5 pogoj »in če zavezanca občna podsodnost ni v tuzemstvu vtemeljena«, tako da velja podsodnost tega paragrafa tudi tedaj, če ima zavezanec v tuzemstvu svoje stanovišče.

S š t. 4, 5 in 6 se preminjajo določbe § 6 glede izvršbe dovoljujočega sodišča in § 18 št. 1 in št. 3 glede izvršilnega sodišča.

Š t. 7 popravlja § 23 tako, da se posebno izvršilno sodišče lahko ustanovi naredbenim potom ne le za kraj, kjer je več okrajnih sodišč, marveč tudi za okoliše teh okrajnih sodišč.

P o š t. 8 in 9 se § 39 preminja tako, da v slučaju ustavitve po št. 6 lahko odpade vročitev ustavitvenega sklepa predlagatelju.

S š t. 10 dobi § 40 dostavek, da ni treba zaslišati zahtevajočega upnika, ako je zahteva ustavitve podprta z nesumnimi listinami.

Š t. 11 do 13 določajo nanovo glede razodetne prisega a), da jo lahko predlaga tudi finančna prokuratura, oziroma davčni urad, ako je administrativna izvršba radi davščin ostala brez uspeha; b) da dovoljenje zapora izgubi moč, ako se ni izvršil v enem letu, da se pa lahko pod gotovimi pogoji predlaga vnovič narok za razodetno prisego in prisoditev zapora; c) da izkazila o novem premoženju dolžnikovem ni treba, ako so izza storjene razodetne prisega ali izvršene zapora minula več nego tri leta.

Š t. 14 i n 15 preminjata določbe § 82 in 88 o pristojnosti za dovolitev izvršbe na podstavi inozemskih izvršilnih naslovov in za prisilno vknjižbo zastavne pravice.

Š t. 16 določa nanovo k § 97, da sodišče, ki bi moralo nastopiti hkrati kakor izvršilno sodišče, lahko odreče uvedbo prisilne uprave, ako se je le-ta v zadnjem letu ustavila zato, ker ni bilo pričakovati donosov za poplačilo zahtevajočega upnika.

P o d š t. 17 do 19 se v §§ 99, 123 in 130 postavijo namesto »finančne prokurateure« tisti »javni organi, ki so poklicani izterjavati davke in druge javne davščine.«

V š t. 20 se določa, da ni treba predložiti odpravka izvršilnega sodišča, če se po § 138 odst. 1, prosi za prisilno dražbo zemljišča radi izvršljive, na istem zemljišču že zastavno zavarovane terjatve.

Š t. 21 preminja določbo § 142 tako, da se cenitev nepremičnine lahko opusti, če je bila cenjena povodom prejšnjega dražbenega postopanja ter ni od tega preteklo več nego eno leto. Ni torej v to treba predloga, nego le zaslisanja strank.

Š t. 22 predpisuje vsebino poziva po § 177 odst. 5, s sankcijo, da se morajo dotične pravice oglasiti, ker bi se sicer na škodo dobrovernemu zdražitelju ne mogle več uveljavljati glede prodane nepremičnine.

P o d š t. 23 se uvaja olajšava, da namreč pri dražbi ni treba poverjenega pooblastila, ako nastopi kakor pooblaščenec sodišču znan odvetnik ali notar, ki potrdi pristnost podpisa, sklicuje se na svojo uradno prisego.

Š t. 24 preminja določbo § 187 tako, da smejo osebe, katere je obvestiti o dražbi, uveljavljati nedostatek po § 184 št. 3 (neobveščanje) z rekurzom tudi tedaj, ako pri dražbenem naroku niso bile navzočne.

P o š t. 25 in 26 se premeni nepraktična določba § 206 odst. 1, oziroma § 207 odst. 2. tako, da je izvršbo, če se ustavi ali odloži iz razloga, ki nima moči proti vsem upnikom nadaljevati, v korist ostalim zahtevam upnikov.

P o d š t. 27 in 28 se zdatno razširijo socialnopolitične omejitve eksekucije po § 251, tako zlasti: uživajo dobroto omejitve osebe, ki izvršujejo duševni, in ne samo, kakor doslej, znanstveni poklic, ali se zanj tudi le pripravljajo; prosti so eksekucije predmeti, ki služijo za osebno nadaljevanje pridobivanja osebam, ki si pridobivajo z ročnim delom, nadalje tudi surovine, določene za podelovanje, do vrednosti 300 K. Ne bodo se sineli več rubiti mnogi predmeti, kakor: umetni udi, očala in drugi zavoljo telesnih hib potrebni pripomočki, kolikor so določeni za rabo dolžniku ali njegovi rodbini; končno za bolezen določena zdravila, aparati, živila in drugo za zatiranje bolezni.

Š t. 29 preminja § 253 odst. 4 tako, da o opravljenem rubežu ni treba obvestiti zahtevanega upnika in zavezanca, razen če sta bila pri rubežu navzoča ali če se jima takoj vroči dražbeni oklic.

Š t. 30 vzdržuje rubežni vpisnik, toda njega naprava, uredba in pisanje se določi naredbenim potom.

P o š t. 31 in 32 odpade 6. odstavek § 259, da treba o predlogu za hranitev, ki se stavi pri izvršilnem sodišču po opravljenem rubežu, zaslišati zavezanca in upnike.

P o d š t. 33 in 34 se preminja § 264 tako, da se o predlogu za dovolitev prodaje, če je združen s predlogom za dovolitev rubeža, odloči tudi v izvršilnem dovolilu. Vprihodnje ne bo treba pri prodajnem predlogu sklicevati se na rubežni zapisnik, tudi odpade zaznamba dovoljene prodaje v rubežnem vpisniku.

S š t. 35 do 37 se za slučaj pristopa drugih upnikov (§ 267) odpravlja obveščanje zavezanca in vseh upnikov, ki se je po njih predlogu uvedlo prodajno postopanje, ali ki so k njemu že prej pristopili; tudi odpade zaznamba izvršene prodaje zarubljenih predmetov v rubežnem vpisniku (§ 279) in zaznamba ustavitve ali odložitve prodajnega postopanja (§ 282). Naredba just. ministrstva od 10. junija 1914, naredb. št. 45 predpisuje nove akte za pristop k prodaji premičnin (pravice).

S š t. 38 se popravlja doedanje netočno besedilo § 285 proti koncu.

Št. 39 in 40 preminjata določbe § 294 o vročitvi plačilne prepovedi tako, da jo je izvršiti po predpisih za vročevanje tožb.

Po št. 41 bo odslej zadostovalo, če se plačilna prepoved glede denarne terjatve, ki gre zavezancu proti erarju ali proti zakladu v javni upravi, vroči samo oblastvu, ki je poklicano nakazati dotično plačilo.

S št. 42 se § 296 dopolni tako, da njegov način izvršbe velja tudi za terjatve iz polic zavarovanja življenja, ki se glasé ná imetnika ali prinosca.

Št. 43 dodaje § 299 naslednje: Ako se zniža službeni dohodek pod znesek, ki je podvržen eksekuciji, pa doseže v petih letih zopet ta znesek, se razteza moč zastavne pravice tudi na zvišane prejemke.

Št. 44 preminja § 301, odst. 4. tako, da dolžnikov dolžnik lahko svojo izjavo poda s spisom izvršilnemu sodišču ali pa na zapisnik pri izvršilnem sodišču ali okrajnemu sodišču svojega bivališča.

Po št. 45 je dopustna izvršba v varnost po § 370 tudi na podstavi plačilnih nalogov.

Št. 47 le popravlja besedilo § 372.

Pod št. 48 se k § 375, odst. 1. dosledno določa, da se v slučajih §§ 370, 371 št. 1, 2 in 3 ter § 372 lahko poprosi za dovolitev izvršilnih dejanj tudi pri izvršilnem sodišču, če je predlogu priložen izvršilni naslov in uradno potrdilo o vložbi priziva ali revizije ali ugovorov ali o vložbi predloga za postavitev v prejšnji stan.

Člen IX. Zakon o obrtnih sodiščih.

Spravlja se v sklad § 33 tako, da je izvršbo zaprositi pri sodiščih, označenih v §§ 18 in 19 izvršilnega reda.

Člen X. Izvensporno postopanje.

Dopolnjuje se § 14 ces. patenta od 9. avgusta 1854, drž. zak. št. 208 tako, da so nedopustni revizijski recurzi zoper odločbo o stroških ali o pristojbinah izvedencev.

Člen XI. Zemljiškoknjižni zakon.

Dosedanje določbe se premene le toliko, da morajo potrdila o izvršitvi zemljiškoknjižnega vpisa na izvorniku označiti sodni sklep, s katerim se je zaukazal vpis, in pa zemljiškoknjižni vložek.

§ 122 odpade, tako da se v sklepih o zemljiškoknjižnih vpisih ne bodo več navajale osebe, katerim je vročiti sklep. Stranke pa ostanejo po § 84 zavezane, da navedo imena, stan in stanovanlišče onih, katere je treba obvestiti.

Člen XII. Sindikatni zakon.

Besedilo § 4 odst. 2 se dopolni tako, da je sindikatni zakon uporaben tudi za pisarniške oficijante in pisarniške pomočnike.

Čl. XIII. in XIV. Sodne pristojbine.

Zaznamki o sodbah so glede kolkovne dolžnosti enaki zapisnikom in sodbam, ki so z njimi nadomeščeni.

Prosti so pristojbin: prvi odpravek sodbe na podstavi odreke, priznanja ali zamude, ki ga je vročiti zmagujoči stranki na njeno zahtevanje, potem potrdilo izvršljivosti na prvem odpravku izvršilnega naslova ter zahteva, naj se potrdilo podeli.

Novе pristojbine za plačilna povelja v opominjalnem postopanju so po 4 K, 8 K in 10 K za vrednost spornega predmeta čez 400 do 600 K, 600 do 800 K in 800 do 1000 K.

Čl. XV. do XVIII. Prehodne določbe.

Začetek veljavnosti novele je določen vobče na dan 1. julija. Določbe pa in sicer: o odpravljanju sodb po pisarni, o opominjevalnem postopanju v Galiciji, Bukovini in Dalmaciji, nadalje določbe o novem pomenu nadpisov, o zaznamku sodbe, o vročevanju sodb na podstavi odreke, pripoznanja in zamude, ter končno o kolkovni dolžnosti zaznamkov sodbe — stopijo v moč šele 1. avgusta 1914.

Kompetenčne določbe novele ne veljajo sploh za spore iz najemnih in zakupnih pogodb, ki so začeli teči, predno je dobila novela moč in tudi ne za takšne tožbe, opirajoče se na podsodnost kraja izpolnitve, sosporništva ali prorogacije.

Za spore, v katerih se je ustna razprava na prvi stopnji sklenila pred 1. julijem 1914 ali se je odločba na prvi stopnji izrekla pred 1. julijem 1914, ne veljajo določbe o izključitvi izvenredne revizije do 1000 K in o izključitvi revizijskih rekurzov zastran stroškov, pristojbin izvedencev in v postopanju zaradi motenja posesti.

